

[P10-008]

Akciğer dışı tüberküloz saptanan 35 olgunun değerlendirilmesi

Çiğdem Ataman Hatipoğlu, Ferah Ergin, Günay Tuncer Ertem, Meltem Arzu Yetkin, Fatma Şebnem Erding, Cemal Bulut, Behiç Oral, Necla Tülek, Ali Pekcan Demiröz

Sağlık Bakanlığı Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, Ankara

AMAÇ: Tüberküloz ülkemizde endemik olarak görülen bir enfeksiyon hastalığıdır. Bu çalışmada kliniğimizde izlenen akciğer dışı tüberküloz olgularının irdelemesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM-GEREÇLER: Çalışmamızda 2000-2005 yılları arasında kliniğimizde takip ve tedavi edilen 36 hasta retrospektif olarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR: 20'si kadın, 16'sı erkek, yaş ortalamaları 39,8±19,3 idi. Olguların 21'i tüberküloza bağlı menenjit, altısı vertebra tüberkülozu, beşi tüberküloz lenfadenit, ikisi milier tüberküloz (akciğer ve meninks tutulumu), biri üriner tüberküloz ve biri peritonit tanısı ile izlenmişti. Klinik öykü süresi 14 hastada bir aydan daha kısa, 18 hastada 1-12 ay, dört hastada 12 aydan uzun idi. Hastaların beşinde geçirilmiş akciğer tüberkülozu ve tüberküloza yönelik tedavi öyküsü, sekizinde hastanın ailesinde tüberküloz öyküsü mevcuttu. BCG aşı skarı kaydedilmiş olan 13 hastanın dördünde aşı skarı var, dokuzunda yoktu. Hastaların 26'sında PPD yapılmıştı; 15 hastada pozitif (15 mm'den büyük), değeri 10-14 arasında olan ve aşı skarı bulunmayan iki hastada da pozitif olarak edildi. Hastaların ortalama ESH 52,8 mm/saat (2-149) idi. Akciğer grafisinde üç hastada milier nodüler tutulum, üç hastada kaviter lezyon saptandı. Hastaların üçünün apse materyalinde, ikisinin BOS kültüründe ve birinin periton sıvı kültüründe Mycobacterium tuberculosis üredi Bir hastanın abse materyalinde, bir hastanın periton sıvısında ve bir hastanın açlık mide suyunda ARB pozitif saptandı. Menenjitli 14 hastanın BOS'u PCR ile tüberküloz yönünden araştırıldı, tümü negatif bulundu. Menenjitli yedi hastanın beyin tomografisinde tüberküloz, nodüler kitle, onbir hastanın beyin manyetik rezonans (MR)'ta serebral, vasküler kontrast tutulumu, nodüler kitle, tüberküloz, vertebra tüberkülozu olan dört hastanın vertebra MR'da apse saptandı. Tüm hastalara rifampisin, morfozinamid, etambutol, izoniazid kombine tedavisi başlandı; menenjitli 15 hastaya steroid tedavisi uygulandı. Sekiz hastada hepatotoksik yan etki gelişti. Menenjitli iki, miliyer tüberkülozlu bir hasta takip sırasında kaybedildi.

SONUÇ: Tüberküloz, morbidite, mortalite, çeşitli sistem tutulumları ve uzun tedavi süresi ile hala ülkemiz için önemli bir sağlık sorunudur. Erken tanı ve tedavi için farklı klinik belirtilerle gelen hastalarda tüberküloz akla getirilmelidir.

[P10-009]

Ekstrapulmoner tüberküloz: İki olgu sunumu

Ergin Ayaşlıoğlu¹, Meriç Çırpar², Halil Başar³, Nihal Duruyürek¹

¹Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Kırıkkale

²Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı, Kırıkkale

³Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Üroloji Anabilim Dalı, Kırıkkale

Ekstrapulmoner tüberküloz çok sayıda organı etkilemekte ve atipik klinik bulgularla karşımıza çıkabilmektedir. Bu çalışmada, sol el metakarpal kemiği

tutan atipik bir osteoartiküler tüberküloz olgusu ve multipl dalak apseleri nedeniyle splenektomi yapılan, takiben skrotal apse gelişen multifokal bir ekstrapulmoner tüberküloz olgusu sunulmuştur.

OLGU 1. Beş yıldır DM tanısıyla oral antidiyabetik kullanmakta olan 65 yaşında bayan hasta sol el dorsalinde şişlik ve akıntı nedeniyle ortopedi polikliniğine başvurdu. Şikayetlerinin 2 ay önce başladığı apse drenajı yapıldığı ancak lezyonun gerilemediği öğrenildi. Hastanın yapılan muayenesinde el üzerinde 5x4 cm boyutlarında yumuşak kıvamda, fistüle ve akıntısı olan kitle ve sol aksiller bölgede 2x4 cm boyutlarında lenfadenopati saptandı. Başlangıçta nonspesifik bir enfeksiyon düşünülerek ampisilin/sulbaktam başlandı. Operasyona alınarak apse drenajı ve debridman yapıldı. PPD pozitifliği saptanan hastada, alınan materyalin histopatolojik değerlendirilmesi tüberküloz osteomyeliti ile uyumlu olarak bulundu. Görme alanında güvenilirliğin düşük olması nedeniyle isoniazid, rifampisin, pirazinamid ve streptomisin'den oluşan 4'lü antitüberküloz tedavisi başlandı. Şikayetleri gerileyen hastanın ikili tedavi altında takibi devam etmektedir.

OLGU 2. Yirmibeş yaşında, erkek hasta, 1 hafta önce başlayan skrotal bölgede apse ile uyumlu bir lezyon nedeniyle üroloji servisine yatırıldı. Yaklaşık 3 yıldır öksürük, gece terlemesi ve kilo verme yakınmaları olduğu, aksiller lenfadenit nedeniyle 2 kez apse drenajı yapıldığı ve nonspesifik antibiyotik tedavisi kullanmış olduğu öğrenildi. 6 ay önce karın ağrısının başladığı ve giderek şiddetlendiği, bir ay önce ise splenektomi yapılarak multipl dalak apselerinin belirlendiği görüldü. Bu operasyonda alınan örneğin histopatolojik incelemesi tüberküloz ile uyumlu kazeifiye granülomatöz inflamasyon olarak saptandı. Skrotal apsenin drenajı yapıldı ve alınan püye ARB incelemesi pozitif olarak belirlendi. Isoniazid, rifampisin, pirazinamid ve etambutolden oluşan 4'lü antitüberküloz tedavisi başlanan hastanın takip ve tedavisi devam etmektedir.

Bölgemizde, çok değişik klinik bulgularla başvuran ve tanı/ayırıcı tanıda sorunlar yaşanan ekstrapulmoner tüberküloz olgularına rastlamaktayız. Bu olgu sunumuyla ekstrapulmoner tüberkülozda klinik bulgular, tanı ve tedavi konusundaki deneyimlerimiz literatür bilgileri ışığında tartışılmıştır.

[P11-001]

Pamukkale Üniversitesi İnfeksiyon Hastalıkları Polikliniğine başvuran hastaların sosyodemografik özellikleri

Suzan Saçar¹, Ali Asan¹, Binali Çatak², Mehmet Zencir², Hüseyin Turgut¹

¹Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

²Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

AMAÇ: Bu çalışmada Pamukkale Üniversitesi İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji polikliniğine başvuran hastaların sosyodemografik ve klinik özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Tanımlayıcı nitelikte olan bu araştırma, Ocak – Haziran 2006 tarihleri arasında polikliniğe başvuran hastalar üzerinde yapılmıştır. Araştırmada, açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan anket yöntemi kullanılmıştır. Sosyal statü belirlemede Boratav sınıflaması kullanılmıştır. Veriler SPSS programında değerlendirilmiştir.

BULGULAR: Araştırmaya katılan 268 kişinin % 52,6'sı kadın, % 47,4'ü erkekti. Yaş grupları değerlendirildiğinde 21-30 (%19,2) ve 41-50 (%19,6) yaş grupları ilk iki sırayı oluşturmaktadır. Polikliniğe müracaat eden hastaların %7,7'si okur yazar değilken, yüksek okul mezunu olanlar %39,1 ile en büyük grubu oluşturmaktadır. Sosyal statü açısından bakıldığında en büyük grubu beyaz yakalılar (%33,6) ve ücretsiz aile işçileri (ev hanımı) (%25,9) oluştur-

maktadır. Hastaların %83.7'si emekli sandığı, %2.2'si ise SSK mensubuydu. İlk başvurdukları sağlık kurumları açısından değerlendirildiğinde %58.6'sının üniversite hastanesi, %17'sinin devlet hastanesi ve %9.7'sinin sağlık ocağı olduğu tespit edilmiştir. Hastaların yaşadıkları evlerde oda sayısı ortalaması 3.7 (±0.9), evde yaşayan kişi sayısı ortalaması 3.5 (±1.4) ve çocuk sayısı ortalaması 1.3 (±1.3) olarak bulunmuştur. Hastaların %23.3'ü sigara içiyor, %10.8'i alkol kullanıyordu. Hastaların %1.2'sinin evinde şebeke suyu bulunmamaktadır. Başvuran hastaların %62'si ev sahibi, %38'i kiracıdır ve %70.3'ü apartman dairesinde %29.7'si ise müstakil evde (gecekondu vb.) oturmaktadır. **SONUÇ:** Üçüncü basamak sağlık hizmeti veren üniversite hastanesinden yaralananların büyük çoğunluğunu (%83.7) Emekli Sandığı güvencesinde çalışan kamu personeli oluşturmaktadır. Bu durumda hizmetten yaralananlar çoğunlukla beyaz yakalı statüde çalışanlar oluşturmaktadır. Diğer taraftan SSK çalışanları (2.2) üçüncü basamaktan yeterince yararlanamamaktadır.

[P11-002]

Grip aşısı korumuyor mu?

Alper Şener¹, Hüseyin Tarakçı², Gülbül Tortumluoğlu¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu - Çanakkale

²Çanakkale Asker Hastanesi -Çanakkale

AMAÇ: Her yıl yaklaşık toplumun %5-20'si gribe yakalanmakta ve bunların büyük kısmı hastalığı ayakta geçirmekte ve işgücü kaybına sebep olmaktadır. Bu hastaların bir kısmı her grip sezonunda aşılama gerektğini bilmemekte ve aşılama hastalığı geçirme arasındaki ilişkiyi kuramamakla birlikte aşıya rağmen hastalanınca bir daha aşılama olmamaktadır. Bu çalışmada amaç aşılama rağmen grip veya grip benzeri hastalık geçirenlerin oranını bulmak ve bu hastaları bilgilendirmektir.

YÖNTEM: Çanakkale'de 15 Eylül-15 Ekim 2006 arasında, 18 yaş üstünde grip aşısı olan 58 kişi 1 Kasım 2006-1 Şubat 2007 arasında grip ve grip benzeri hastalık açısından anket yolu ile takip edildi. Grip bulguları olarak üç günden fazla süren; baş ağrısı/myalji/halsizlik (I.grup), burun akıntısı/burun tıkanıklığı/ dolgunluk hissi (II.grup), boğaz ağrısı/ yutma güçlüğü (III.grup) edildi. Üç gruptan da birer bulgunun varlığı grip, iki bulgunun varlığı grip benzeri hastalık olarak edildi.

BULGULAR: Takip edilen hastaların 13/58 (%22.5)'inde grip, 15/58(%25.8)'inde grip benzeri hastalık görülürken;30/58 (%51.7)'inde grip veya grip benzeri hastalık tanımlanmadı. Hastaların yaş grubu açısından dağılımına bakacak olursak ise (Tablo 1); grip tanımlanan 13 hastanın 5'i 18-27 yaş grubunda, 3'ü 28-37 yaş grubunda son 5'i ise 38-47 yaş grubunda yer almaktaydı. Grip benzeri hastalık tanımlayan toplam 15 hastanın; 5'i 18-27 yaş grubunda, 5'i 28-37 yaş grubunda son 5'i ise 38-47 yaş grubunda yer almaktaydı. Yaş grubu itibarı ile 48-57 ve 58-67 yaş gruplarında hiç grip veya grip benzeri hastalık tanımlanmadı. Aşılama rağmen en fazla grip görülen grup %50 ile 18-27 yaş grubu iken bunu sırası ile %37.5 ile 28-37 yaş grubu, %33.3 ile 38-47 yaş grubu takip etti. 18-27 yaş grubu ve 28-37 yaş grubunun tamamında (18 hasta) grip ve grip benzeri hastalık tanımlandı.

TARTIŞMA: Grip aşısının, uygulandığı kişiler tarafından koruyuculuğu farklı algılanmaktadır. Grip ve grip benzeri hastalık tanımlayanların büyük kısmı gelecek sezon aşı olmak istemediklerini belirtmişlerdir. Bu hastalara uygulanan aşıya rağmen bu bulguların ortaya çıkabileceği ve bu durumun aşının koruyuculuğunu yansıtmayacağı anlatılmıştır

Yaş grubu-olgu dağılımı

YAŞ GRUBU	OLGU SAYISI	GRİP Sayı %	GRİP B.HASTALIK Sayı %	HASTALIK YOK Sayı %
18-27	10	5 50	5 50	0 0
28-37	8	3 37.5	5 62.5	0 0
38-47	15	5 33.3	5 33.3	5 33.3
48-57	15	0 0	0 0	15 100
58-67	10	0 0	0 0	15 100

[P11-003]

Edirne ili erişkin hepatit A seroprevalansı

Zerrin Yuluğkural¹, Özlem Tansel¹, Alper Eker², Hakan Kunduracılar³, Aygül Doğan Çelik¹, Burcu Tokuç⁴

¹Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi İnfeksiyon Hastalıkları Ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

²Edirne Devlet Hastanesi İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Bölümü

³Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı

⁴Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

GİRİŞ: Hepatit A fekal oral yol ile bulaşan ve tüm dünyada, özellikle gelişmekte olan ve geri kalmış ülkelerde sık olarak görülen bir enfeksiyondür. Dünya üzerinde farklı coğrafik ve kültürel alanlarda görülme sıklığı değişiklik göstermektedir. Sosyoekonomik durum ve beraberinde hijyen kurallarına uyum bu farklılıkta ana etkenlerdir. İnfeksiyon ile karşılaşma yaşı, hastalığa ait morbidite ve mortalite oranlarında bölgesel endemik durum etkendir

MATERYAL-METOD: Türkiye'de daha önce yapılmış olan benzer çalışmaların sonuçları göz önüne alınarak, HAV enfeksiyon sıklığı %95 alındı ve %95 Güven Aralığında, d=0.10 sapma ile 15-85 yaş arası 95 kişilik örneklem hacmi belirlendi. Araştırmacılar tarafından hazırlanan bir anket formu, katılımcılara yüzyüze uygulandı ve uygun şekilde katılımcıların kanları toplandı. Her bir katılımcıdan alınan venöz kan örneklerinden serum ayrıldı, -20°C'ta saklandı. Total anti-HAV seviyesi Orto-Clinical Diagnostics (Johnson- Johnson company) Anti-HAV Total kiti ile araştırıldı. Total anti-HAV pozitifliği hepatit A virusu ile karşılaşılmış olduğunu gösterdi. Hastalara ait bilgiler SPSS 12.0 for Windows programına aktarıldı. Fisher's kesin ki-kare ve ki-kare testleri ile istatistiksel değerlendirme yapıldı.

BULGULAR: Anti-HAV pozitifliği 83 kişide(% 87.4) pozitif bulundu. 15-29 ve 30-85 yaş olarak iki grup seropozitiflik açısından karşılaştırıldığında anlamlı fark bulundu (p<0,003). Seronegatif bireylerin %75'i 15-29 yaş aralığındaydı. Cinsiyet, doğum yeri, SES skoru, eğitim durumu, sarılık geçirme öyküsü, sarılıklı bireyle temas, eşinde sarılık öyküsü, el yıkama alışkanlığı, dışarıda yemek yeme alışkanlığı ve kardeş sayısı HAV seropozitifliği açısından çalışmamızda anlamlı bulunmadı.

TARTIŞMA: Erişkin yaşta geçirilen hepatit A enfeksiyonu çocukluk çağına göre daha ciddi seyirli bir klinik oluşturur. Yaptığımız çalışmada bölgemizde 15-30 yaş arası her dört kişiden biri enfeksiyona duyarlıdır. WHO'nun önerisi dikkate alınarak özellikle risk altındaki bireylere aşılama önerilebilir. Seropozitiflik oranının %50 üzerinde olması aşılama öncesi tarama yapılmasını maliyet etkin göstermektedir. Buna göre akut enfeksiyonun ciddi seyredebileceği adolesan ve erişkin bireylerde -çalışmamız sonucunda özellikle 30 yaş altındaki bireylerde- tarama sonrası aşılama önerilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.